

**Особливості вирішення конфлікту
інтересів під час розгляду заяв і
повідомлень про вчинення злочину та
корупційних правопорушень**
Урегулювання конфлікту інтересів у
межах кримінального провадження під
час досудового розслідування
регламентовано положеннями параграфу
6 «Відводи» глави 3 «Суд, сторони та інші
учасники кримінального провадження»
Кримінального процесуального кодексу
(далі – КПК) України

- Так, згідно зі змістом частини першої статті 77 «Підстави для відводу прокурора, слідчого» КПК України, слідчий не має права брати участь у кримінальному провадженні:
- 1) якщо він є заявником, потерпілим, цивільним позивачем, цивільним відповідачем, членом сім'ї або близьким родичем сторони, заявника, потерпілого, цивільного позивача або цивільного відповідача;
- 2) якщо він брав участь у цьому ж провадженні як слідчий суддя, суддя, захисник або представник, свідок, експерт, спеціаліст, представник персоналу органу пробації, перекладач;
- 3) якщо він особисто, його близькі родичі чи члени його сім'ї заінтересовані в результатах кримінального провадження або існують інші обставини, які викликають обґрунтовані сумніви в його неупередженості. За наявності указаних підстав, слідчий, згідно з положенням частини першої статті 80 «Заява про відвід» 27 КПК України зобов'язаний заявити самовідвід у кримінальному провадженні під час досудового розслідування.

- Слід враховувати, що згідно з частиною четвертою статті 80 КПК України, заяви про відвід під час досудового розслідування подаються одразу після встановлення підстав для такого відводу, при цьому відвід повинен бути вмотивованим.
- Згідно з положенням частини п'ятої статті 40 «Слідчий органу досудового розслідування» КПК України, слідчий, здійснюючи свої повноваження відповідно до вимог КПК України, є самостійним у своїй процесуальній діяльності, втручання в яку осіб, що не мають на те законних повноважень, забороняється. Статтею 2 «Завдання кримінального провадження» КПК України до завдань кримінального провадження належить забезпечення неупередженого розслідування, що передбачає недопущення випадків конфлікту інтересів під час досудового розслідування.

- Прокурор як процесуальний керівник у кримінальному провадженні, здійснюючи нагляд за додержанням законів під час проведення досудового розслідування, згідно з пунктом 8 частини другої статті 36 «Прокурор» КПК України, уповноважений ініціювати перед керівником органу досудового розслідування питання про відсторонення слідчого від проведення досудового розслідування та призначення іншого слідчого за наявності підстав, передбачених КПК України (що указані вище), для його відводу, або у випадку неефективного досудового розслідування.
- Керівник органу досудового розслідування, забезпечуючи належну організацію досудового розслідування згідно з пунктом 2 частини другої статті 39 «Керівник органу досудового розслідування» КПК України, уповноважений відсторонювати слідчого від проведення досудового розслідування вмотивованою постановою за ініціативою прокурора або з власної ініціативи з наступним повідомленням прокурора та призначати іншого слідчого за наявності підстав, передбачених КПК України, для його відводу

- Сторона захисту та інші учасники кримінального провадження можуть подати заяву про відвід слідчого, яку розглядає слідчий суддя. При розгляді відводу має бути вислухано особу, якій заявлено відвід, якщо вона бажає дати пояснення, а також думку осіб, які беруть участь у кримінальному провадженні. Питання про відвід вирішується в нарадчій кімнаті вмотивованою ухвалою слідчого судді, судді 28 (суду). Заява про відвід, що розглядається судом колегіально, вирішується простою більшістю голосів.
- При цьому, згідно з частиною четвертою статті 81 «Порядок вирішення питання про відвід» КПК України, визначено, що повторна заява про відвід має ознаки зловживання правом на відвід з метою затягування кримінального провадження, суд, який здійснює провадження, має право залишити таку заяву без розгляду.
- Наслідки відводу слідчого регламентовано положенням частини першої статті 83 «Наслідки відводу слідчого, прокурора, захисника, представника, експерта, спеціаліста, представника персоналу органу пробації, перекладача» КПК України та передбачають, що в разі задоволення відводу слідчого у кримінальному провадженні керівником органу досудового розслідування має бути невідкладно призначений інший слідчий.